

چالش‌های فراروی حق بر سلامت شهروندان در نظام سیاست‌گذاری‌های ناظر بر آرد و گندم^۱

فاطمه احدی

استادیار، گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران
(نویسنده مسئول)

Fatemeh.ahadi1394@gmail.com

علی سعدزاده بیانی

دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد مراغه، دانشگاه آزاد اسلامی، مراغه، ایران

alisadzadehbayani@gmail.com

چکیده

حق بر سلامتی، جزئی از حقوق بنیادین شهروندان در هر جامعه سیاسی است. هر شهروندی به‌مثابه عضوی از جامعه صرف‌نظر از ملاحظات نژادی، دینی، سیاسی و فرهنگی صرفاً به‌واسطه وجود رابطه شهروندی، دارای حق و استحقاق لازم جهت بهره‌مندی از این حق می‌باشند. حق بر سلامت تمام خدمات پزشکی، غذای کافی، مسکن مناسب، محیط‌زیست پاک و ... را در برمی‌گیرد. گندم یکی از قدیمی‌ترین گیاهان شناخته شده است و نان گندم به‌عنوان رایج‌ترین نان، غذای اکثر ملل را تشکیل می‌دهد. نظر به اهمیت نان به‌عنوان ماده غذایی غالب، شناخت علل معضلات موجود و تلاش برای رفع آن‌ها به‌منظور تأمین نان ماکول و بهداشتی ضروری است و از آنجایی که کیفیت نان توسط گندم و متعاقباً آرد رقم زده می‌شود، توجه به مسائل بهداشتی این دو ماه مهم که تعیین‌کننده سرنوشت نان هستند بسیار حائز اهمیت است.

کلیدواژه‌ها: حق بر سلامت، قانون اساسی، سلامت شهروند، آرد، گندم

۱. مستخرج از پایان‌نامه با موضوع نظام پاسخ‌دهی به تخلفات و جرائم مرتبط با آرد و گندم.

آدرس دبیرخانه همایش: آذربایجان‌شهرقی، مراغه، یلوار شهید درختی، مجتمع اداری و آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه، ساختمان اداری اندیشه شهید سلیمانی، طبقه دوم

تلفن تماس: ۰۲۱۳۷۲۵۵۸۸۳ - ۰۲۱۳۷۲۵۵۰۶-۹ داخلی ۳۳۶ و ۳۳۳

مقدمه

نان گندم غذای اکثر ملل جهان را تشکیل می‌دهد. کیفیت پخت نان و چگونگی مصرف آن در ساختار اقتصاد ملی نقش اساسی دارد. رعایت مسائل بهداشتی گندم و آرد و کنترل عوامل آلوده‌کننده آن‌ها کیفیت نام را مستقیماً تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. نظر به اهمیت نان به‌عنوان ماده غذایی و یکی از مهم‌ترین منابع تغذیه مردم و تأثیر مستقیم عوامل غیربهداشتی و مسئله‌ساز گندم و آرد روی آن، شناخت علل معضلات موجود در صنعت نانوائی و راه‌های چاره‌جویی مشکلات نان در کل کشور ضرور به نظر می‌رسد و حل مسئله مربوط به حوزه آرد و گندم در مملکت که به رفع عوامل آلوده‌کننده و فسادزای گندم و آرد نیز بستگی دارد. نیاز به یک برنامه‌ریزی جامع و منسجم دارد تا وضعی مطمئن برای تأمین نان مأكول و بهداشتی ایجاد گردد. مطالعات انجام گرفته نسبت به بهداشت گندم و آرد نشان‌دهنده وجود چالش بزرگی در امر بهداشت مواد اولیه اصلی‌ترین غذای جامعه است و روشن‌گر ضرورت توجه خاص به این امر مهم است هنگامی که صحبت از بهداشت گندم و آرد می‌شود عوامل آلوده‌کننده به دو دسته عمده میکروبی و شیمیایی تقسیم می‌شوند که هر یک به‌طور جداگانه بررسی می‌شود.

سیاست‌های مالی می‌توانند نقش مهمی در رفتار و سلامت مصرف‌کنندگان بازی کنند. مطالعه حاضر با هدف تحلیل روند میزان مصرف نان در ایران و تغییرات میزان یارانه پرداختی به آن صورت پذیرفت. روش کار برای دستیابی به اهداف این مطالعه، میزان مصرف نان در خانوارهای ایرانی از ترازنامه غذایی سال‌های ۱۳۸۱-۱۳۹۰ جمهوری اسلامی ایران و میزان یارانه پرداختی به آن از مستندات و آمارهای موجود در وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان استخراج گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌وسیله نرم‌افزار SPSS-16 و با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی با ضریب اطمینان ۹۵ درصد انجام شد.

بازاندیشی در جایگاه غذا

غذا به‌عنوان یک ماده حیاتی برای تأمین انرژی و مواد مغذی لازم به‌منظور حفظ زندگی و ادامه حیات و رشد محسوب می‌شود. نگاه بشر به مواد غذایی نه‌تنها برای سیر شدن، بلکه برآورده نمودن نیازهای روانی و ذهنی افراد است. روش‌هایی که انسان‌ها از مواد غذایی استفاده می‌کنند، شامل به دست آوردن غذا، نگهداری، آماده کردن غذا، افرادی که با آن‌ها هم‌سفره هستند، و طریقه مصرف مواد غذایی است که در مجموع "عادات غذایی" افراد را شکل می‌دهد. روشن است که غذا تنها یک نیاز فیزیولوژیک نبوده، بلکه به‌عنوان یک نیاز اجتماعی، و نمادی برای تعلقات ذهنی، آداب و سنن، جایگاه اجتماعی و روابطی است که بین افراد جامعه حکم‌فرماست. عادات غذایی بخشی از فرهنگ جوامع بوده و اعضاء گروه‌های قومی، عموماً از الگوی یکسانی برای غذا خوردن استفاده می‌کنند. سنت‌های فرهنگی مرتبط با غذا تا حد زیادی بر پایه مواد غذایی تصفیه نشده هستند و مصرف‌کنندگان این نوع مواد غذایی در مقایسه با افرادی که مقدار بیشتری از مواد غذایی تصفیه‌شده استفاده می‌کنند از سلامت بیشتری برخوردارند. ناباروری، بیماری‌های قلبی، دیابت، بیماری‌های خود ایمنی، بیماری‌های روانی، چاقی، پوسیدگی دندان و سایر بیماری‌های رایج در زندگی امروزی، در سال‌های گذشته ردپای کم‌رنگ‌تری در جوامع سنتی داشتند (Counihan). غذاهای سنتی بخشی از غذاهای فرهنگی هستند که پیش از فرآیند مدرن شدن و صنعتی شدن در جوامع رایج بودند. غذاهای سنتی تحت عنوان مواد غذایی تعریف می‌شوند که از طریق جنبه‌های کیفی خاص از سایر مواد غذایی متمایز شده و هویت فرهنگی خاصی دارند (Jordana J) از نقطه‌نظر مصرف‌کنندگان، غذاهای سنتی به‌عنوان محصولاتی تعریف می‌شوند که به‌صورت مکرر مصرف شده و

یا با برگزاری مراسم و آیین‌های خاصی مانند جشن‌ها و فصل‌های مختلف سال ارتباط دارند، به‌طور طبیعی از نسلی به نسل دیگر منتقل شده و شامل مواد غذایی محلی خاص در یک منطقه یا کشور هستند (Guerrero L, Guàrdia MD). غذاهای سنتی ایران، در خرده فرهنگ‌های مختلف و در مکان‌های جغرافیایی گوناگون تفاوت‌هایی از نظر قدمت، تنوع و ترکیبات دارند که آن‌ها را مختص همان منطقه می‌کند. حتی روش تهیه و آماده‌سازی غذاها با یکدیگر تفاوت‌هایی دارند که از نسلی به نسل دیگر منتقل شده‌اند. امروزه ثابت شده که احیاء این روش‌های سنتی مانند خیساندن، خشک گیاهی می‌تواند به ارتقاء کیفیت و ایمنی غذاهای سنتی کمک شایان توجهی نماید (Mensah P, Tomkins). غذاهای سنتی ایران، شامل غلات، اهی، لبنیز، مت قرمد، گوشرنج و گند بل مانن کام سبزی‌های مختلف، مغزها، میوه‌های خشک و تازه، انواع ادویه‌ها و طعم‌دهنده‌های گیاهی مانند نعناع، زردچوبه، گلاب و زعفران بود. در سال‌های اخیر با بازاندیشی نقش غذاهای سنتی در سفره غذایی خانواده‌ها، توجه بیشتری به این نوع مواد غذایی و ترویج مصرف آن‌ها در برنامه غذایی شده است. به چندین دلیل، انگیزه‌های افراد از انتخاب غذاهای سنتی افزایش یافته است: تأثیر آن‌ها بر کنترل وزن، قیمت مواد غذایی بومی و محلی راتا، اثی آن هوای طبیعه ولت، محتی، سات اخلاق ملاحظ سلامت بخشی، جذابیت حسی و آشنا بودن ذائقه افراد با این هر جامعه راهنمای بسیار مفیدی برای بخش خدمات غذایی و صنایع وابسته به آن محسوب می‌شود تا بر اساس عادات رایج در جامعه بتوانند به نوع محصولات تولیدی خود جهت دهند.

مبانی توجیهی و مفهومی حق سلامتی در نظام بین‌المللی حقوق بشر

در این قسمت تلاش می‌شود تا به‌اجمال برخورداری از حق بر سلامتی را از زاویه دید حیات و حیثیت ذاتی انسان توجیه کنیم. باید گفت که حق‌های بشری و به ویژه حق‌های مدنی و سیاسی پیش از آن‌که حق‌هایی قانونی باشند، ارزش‌هایی اخلاقی به شمار می‌روند. از این رو ما از ارزش حیات و حیثیت انسانی صحبت می‌کنیم. این ارزش‌های انسانی آنگاه که وارد قلمرو حقوق موضوعه می‌شوند، از جنبه‌های اخلاقی صرف فراتر رفته و قابلیت ادعا و مطالبه می‌یابند. اینجاست که از حق بر حیات و... صحبت می‌کنیم. در تحلیل نهایی تمام این حق‌ها به یک قاعده‌ی بنیادین به نام حیات انسان می‌رسند. در واقع تمام حق‌ها و آزادی‌ها مقوم ذات حق بر حیات هستند. به همان اندازه که حقوق مدنی و سیاسی در این زمینه اهمیت دارند، حقوق اقتصادی و اجتماعی نیز دارای اهمیت هستند، چراکه برخورداری از حداقل‌های بهداشتی، لازمه‌ی حیات و حیثیت ذاتی انسان به شمار می‌روند. به‌عبارت‌دیگر، عدم برخورداری از این حداقل‌ها به‌منزله انکار والاترین ارزش‌های انسانی است. پس حق بر بهداشت و سلامتی را می‌توان حقی بنیادین قلمداد کرد. حق بنیادین در نظام حقوق بشر به حقی اطلاق می‌شود که برای تحقق و بهره‌مندی از سایر حق‌ها و آزادی‌ها ضرورت دارد. حال اگر محتوای حق بر سلامتی را با این تعریف بسنجیم، به چنین نتیجه‌ای خواهیم رسید، چراکه بسیاری از حق‌ها و آزادی‌ها بدون برخورداری از سلامتی و بهداشت، بی‌معنا خواهند بود. چگونه می‌توان از حداقل بهداشت محروم بود و از کرامت و حیثیت انسانی صحبت کرد (cescr, 2000, parsa: 8-9) سالم بودن فقط یک برداشت حداقلی از حق بر سلامتی است و "حق بر بهره‌مندی از عالی‌ترین استاندارد سلامتی" مجموعه‌ای از پیش‌شرط‌ها و استلزامات را در خود نهفته دارد که لازمه تحقق آن می‌باشد (Commission on Human Rights, Res, 2002/31, para: 20).

غلات مهم‌ترین گیاهان غذایی کره‌ی زمین و تأمین‌کننده‌ی ۷۰ درصد غذای مردم کره زمین می‌باشند. گندم و برنج روی هم تقریباً ۶۰ درصد انرژی موردنیاز بشر را تأمین می‌کنند و به‌طور کلی بیش از سه‌چهارم انرژی و یک‌دوم پروتئین موردنیاز بشر از

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه مراغه با همکاری گروه های پژوهشی حقوق شهروندی و حقوق بین الملل سلامت مرکز تحقیقات حقوق

کنفرانس ملی ارتقای سلامت شهری و حقوقی پزشکی فراوری

NATIONAL CONFERENCE ON HEALTH PROMOTION & IT'S LEGAL & MEDICAL CHALLENGES

غلات تأمین می‌شود و به‌راستی غلات پایه‌ی اصلی تغذیه و بقای بشر به شمار می‌روند. در دنیای امروز، گندم نه تنها یک ماده غذایی اساسی و مهم است بلکه از لحاظ سیاسی نیز اهمیتی هم‌پایه نفت و حتی برتر از آن دارد، در واقع باید گفت سلاح گندم از سلاح نظامی قدرتمندتر است. در صورت بی‌توجهی به نظام پاسخ‌دهی مناسب به تخلفات و جرائم مرتبط با آرد و گندم شاهد جرائم مختلفی همچون افزایش پدیده قاچاق گندم خواهیم بود. کوچک‌ترین کوتاهی در پاسخ به تخلفات و جرائم مرتبط با آرد و گندم می‌تواند زمینه‌ساز انواع تخلفات و جرائم باشد برای مثال کیفیت نان (شامل فرم و شکل، ویژگی و خصوصیات سطح زیرین، ویژگی و خصوصیات پوسته و سطح رویی نان، پوکی و تخلخل، قابلیت جویدن، سختی و نرمی بافت و ساختار نان، بو، مزه و طعم نان) تابعی از نظام پاسخ‌دهی و نظارت و کنترل بر نانوايي‌ها است. هم‌چنین بی‌توجهی به نظام پاسخ‌دهی مناسب به تخلفات و جرائم مرتبط با آرد و گندم موجب اخلال در امر توزیع مایحتاج عمومی از طریق گران‌فروشی کلان‌ارزاق و احتکار عمده ارزاق و پیش‌خرید فراوان تولیدات کشاورزی به‌منظور ایجاد انحصار یا کمبود در عرضه آن‌ها می‌گردد.

در رابطه با موضوع نظام پاسخ‌دهی به تخلفات و جرائم مرتبط با آرد و گندم تا به حال تحقیق و کتابی تخصصی نگاشته نشده است، فقط کتابی در مورد «مجموعه قوانین و مقررات جرائم اقتصادی و قاچاق» موجود می‌باشد. لذا این موضوع خود عامل تشویق این‌جانب برای تحقیق در این زمینه بوده است. باین‌حال با توجه به اهمیت یافتن موضوع برخی ابعاد آرد و گندم مورد بررسی قرار گرفته است که می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

خواجه وند عابدینی (۱۴۰۰) در تحقیقی تحت عنوان «احکام نان و نانوايي محبوب» درباره تاریخچه نانوايي و نقش نانوايان در جامعه مباحث خود را آغاز کرده است. در بخش بعدی به مسائل و احکام تولید نان، شرایط ضروری برای نگهداری بهتر آرد، عدم معرفی روش‌های عملی جدید و مواد افزودنی مجاز و همچنین شرایط مکان نانوايي طبق آیین‌نامه‌های مقرراتی نانوايي می‌پردازد و در انتها در مورد شرایط کارگران نانوايي و احکام توزیع نان، مصرف‌کنندگان نان، بایدها و نبایدهای استفاده از نان، مطالبی را بیان داشته است.

توفیق‌یان، حاتمی‌ناکامی، حجازیان (۱۴۰۰) در تحقیقی تحت عنوان «گندم، آرد و سبوس کنترل کیفیت کاربردی» به برقراری ارتباط بین کیفیت گندم و آرد حاصل از آسیاب‌های مدرن پرداخته است. برای این اثبات این ارتباط چندین پارامتر وابسته به خصوصیات کاربردی پروتئین‌ها و نشاسته آنالیز شده است. پارامترهایی که معرف ویژگی‌های کاربردی پروتئین‌ها هستند شامل گلوتن مرطوب، گلوتن ایندکس، میزان توسعه‌پذیری یا کشش خمیر، قابلیت ارتجاعی خمیر، قابلیت جذب آب، زمان گسترش خمیر و پایداری خمیر در برابر کشش می‌باشد. در خصوص فرایند پخت نشاسته، پارامترهایی که امکان ایجاد همبستگی‌های معنی‌دار بین گندم و آرد را فراهم می‌کنند شامل فالینگ نامبر، فعالیت آمیلازی، ژلاتیناسیون نشاسته و محدوده پایداری در برابر پخت می‌باشد. آنالیز تغییر واریاسیون کیفیت ارائه شده توسط میکسولاب (Mixolab) و آلونوگراف (Alveograph) برای گندم و آرد مشخص‌کننده امکان پیش‌بینی کیفیت آرد بر اساس کیفیت گندم می‌باشد.

کریمی (۱۳۹۹)، در تحقیقی تحت عنوان «سیاست جنایی ایران در گستره تولید و توزیع مواد غذایی ناسالم و غیراستاندارد با تأکید بر فقه اسلامی» به این نتیجه رسیده است که یکی از اساسی‌ترین نیازهای هر جامعه وجود مواد غذایی سالم و استاندارد است تا هر زمان مردم به آن احتیاج داشته باشند به مقدار کافی در دسترس آن‌ها قرار گیرد. از مهم‌ترین دغدغه‌های نگارنده شناخت ارکان و عوامل جرائم مرتبط با مواد غذایی ناسالم و غیراستاندارد و چگونگی تعیین ضمانت اجرا برای تولید و توزیع-کنندگان مواد غذایی ناسالم و غیراستاندارد می‌باشد. در تحقیق پیش‌رو، سعی بر آن است که ضمن بررسی نظری سیاست

آدرس دبیرخانه همایش: آذربایجان‌شرقی، مراغه، بلوار شهید درخشانی، مجتمع اداری و آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه، ساختمان اداری اندیشه شهید سلیمانی، طبقه دوم

تلفن تماس: ۰۲۱۳۷۲۵۵۸۸۳ - ۰۲۱۳۷۲۵۲۵۰۶ - داخلی ۲۳۶ و ۲۳۳

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه با همکاری گروه های پژوهشی حقوق شهروندی و حقوق بین الملل سلامت مرکز تحقیقات حقوق

کنفرانس ملی ارتقای سلامت شهری حقوقی پزشکی فراژوئی

NATIONAL CONFERENCE ON HEALTH PROMOTION & IT'S LEGAL & MEDICAL CHALLENGES

جنایی تقنینی ایران، کنکاش در جهت شناخت هر چه بهتر موضوع و ارائه راهکارهای مناسب به منظور رفع موانع موجود صورت پذیرد. نتیجه این اقدامات این شد که قانون اصلی، که به عنوان مرجع بدان استناد می شود علیرغم اصلاحات صورت گرفته، با گذشت زمان کارایی خود را در بسیاری از موارد از دست داده است که به بازنگری و اصلاح مجدد نیاز دارد. سایر قوانین نیز در بسیاری از موارد با تخلفات صنفی، همسویی دارد.

مجلس شورای اسلامی (۱۳۹۷)، در تحقیقی تحت عنوان «مجموعه قوانین و مقررات جرائم اقتصادی و قاچاق» به مجموعه قوانین و مقررات جرائم اقتصادی و قاچاق شامل-قانون تشدید مجازات محترکان و گران فروشان مصوب ۱۳۶۷/۱/۲۳- مصوبه مورخ ۱۳۶۷/۷/۲۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی در خصوص تعزیرات امور گندم، آرد و نان و آیین نامه مربوطه -قانون تفسیر مصوبه مورخ ۲۶/۷/۱۳۶۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص «تعزیرات امور گندم، آرد و نان» مصوب ۱۳۷۲/۱۱/۷-آیین نامه تعزیرات حکومتی امور گندم، آرد و نان مصوب ۱۳۶۶/۶/۱۶ با اصلاحات کمیسیون منتخب مجمع تشخیص مصلحت نظام -قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام -قانون اصلاح قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام مصوب ۱۳۷۳/۷/۱۹ مجمع تشخیص مصلحت نظام - آیین نامه سازمان تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۷۳/۸/۱ با اصلاحات بعدی -آیین نامه اجرایی سازمان «بازرسی و نظارت بر قیمت و توزیع کالا و خدمات» مصوب ۱۳۷۳/۸/۱ نمایندگان ویژه رییس جمهور در ستاد پشتیبانی برنامه تنظیم بازار -قانون حفاظت در برابر اشعه مصوب ۱۳۶۸/۱/۲۰ پرداخته است.

کوشا و قربانی قلعو (۱۳۹۷) در تحقیقی تحت عنوان «سیاست جنایی ایران در قبال رفتارهای ناقض امنیت غذایی» به این نتیجه رسیده اند که امنیت غذایی وضعیتی است که در آن همه مردم در هر زمان، دسترسی فیزیکی، اجتماعی و اقتصادی به غذای کافی، ایمن و مغذی داشته باشند تا نیازهای تغذیه ای و اولویت های غذایی خود را برای یک زندگی پویا و سالم برآورده کنند. دستیابی به امنیت غذایی در چارچوب اهداف جدید توسعه پایدار (تا) سال ۲۰۳۰ میلادی، به دغدغه و عزم جهانی ملل متحد بدل شده است. مقاله حاضر پس از معرفی مفهوم و مبانی حقوقی شکل گیری امنیت غذایی به عنوان هنجار در سطوح فراتقنینی و تقنینی، جلوه ها و مصادیق بزه انگاری و پاسخ گذاری کیفری در برابر رفتارهای ناقض امنیت غذایی را در سیاست جنایی تقنینی ایران و در بستر سیاست گذاری عمومی و کلان ملی زیر چتر اسناد بین المللی به تصویر می کشد که تحقق امنیت غذایی را در دنیا هدف گذاری، برنامه ریزی و هماهنگ می کنند. نتیجه این پژوهش مؤید آن است که جرم انگاری و پاسخ گذاری کیفری در بستر سیاست جنایی تقنینی ایران، به صورت غیرمنسجم و با برخی پیش روی ها و پس روی ها، بخشی از تهدیدهای ناقض ارکان و مؤلفه های روزآمد شده امنیت غذایی را پوشش می دهد و با گرایش به مدل های دولتی سیاست جنایی، اشکال نوین جرائم جهانی و تروریستی ناقض امنیت غذایی را در بر نمی گیرد.

آشوری و حیدری (۱۳۹۷)، در تحقیقی تحت عنوان «ضرورت جرم انگاری مداخله کنندگان متخطی در تولید مواد غذایی غیراستاندارد در حقوق ایران» به این نتیجه رسیده اند که نیاز بشر به مواد غذایی یکی از احتیاجات ذاتی است که مهم ترین عامل بقای زندگی و طول عمر وی می باشد. نیاز انسان به غذای سالم دایمی بوده و انسان از باب ضرورت در زندگی خود ناچار به استفاده از مواد غذایی است. به همین دلیل روزانه حجم عظیمی از انواع مواد غذایی سالم و غیرسالم در بازار عرضه می شود. که انسان ها برای رفع نیازهای خود ناچار به استفاده از آن ها می باشند. اما غذا باید سالم و عاری از هرگونه آلودگی باشد زیرا آلودگی می تواند شامل بیماری انسان شود. بررسی های علمی نشان می دهد که روزانه تولید غذای ناسالم در کشور در حال افزایش است.

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه با همکاری گروه های پژوهشی حقوق شهروندی و حقوق بین الملل سلامت مرکز تحقیقات حقوق

کنفرانس ملی ارتقای سلامت شهری حقوقی پزشکی فراژوئی

NATIONAL CONFERENCE ON HEALTH PROMOTION & IT'S LEGAL & MEDICAL CHALLENGES

که در این صورت چنانچه تولیدکننده و عرضه کننده خطا کار باشد می بایست جبران خسارت نماید و از نظر قانونی مجازات شود. لذا این امر موجب می شود تا نسبت به ضرورت جرم انگاری مداخله کنندگان متخطی در تولید مواد غذایی غیراستاندارد در حقوق ایران پرداخته شود. در این پژوهش که از روش تحلیلی- توصیفی و با ابزار کتابخانه ای به روش فیش برداری انجام شده است، سعی بر آن شده تا به ضرورت جرم انگاری و حدود مسیولیت مداخله کنندگان اشاره کنیم.

عینی و خضایی خسرقی (۱۳۹۶) در تحقیقی تحت عنوان «بررسی سیاست جنایی تقنینی ایران در قبال بزه تقلب در مواد خوردنی» به این نتیجه رسیده اند که جرم تقلب در مواد خوردنی یکی از جرائم عمومی می باشد که تهدیدی جدی بر سلامت مردم به شمار می آید. به جرات می توان گفت که این بزه از زمان پیدایش انسان در این کره خاکی تا به حال وجود داشته اما از زمان انقلاب صنعتی و با به وجود آمدن کارخانه های بزرگ تولید کننده مواد خوراکی شکلی خطرناکتری نسبت به گذشته بر خود گرفته است. وضعیت فعلی قوانین موجود در ارتباط با تقلب در قبال مواد خوردنی اصلاً مناسب نیست و نزدیک پنجاه سال از زمان تصویب آخرین قانون در قبال تقلب در مواد خوردنی می گذرد. قانون مواد خوردنی و آشامیدنی آرایشی و بهداشتی مصوب سال ۱۳۴۶ علاوه بر تقلب در مواد خوردنی و آشامیدنی مواد آرایشی و بهداشتی را نیز شامل می شود. به نظر ما بهتر است جرائم آرایشی و بهداشتی را از جرائم خوردنی و آشامیدنی جدا نماییم و یک قانون جداگانه تحت عنوان قانون مواد خوردنی و آشامیدنی یا قانون غذا تصویب نماییم. هم چنین بهتر است قانون گذار منظور خود را از عبارت غذا و تقلب در مواد غذایی، خوردنی و آشامیدنی بیان کرده و تعریفی در این خصوص ارائه دهد و نیز قانون گذار اهداف خود را از تدوین قانون جدید بیان نماید.

توکلی و حق شناس (۱۳۹۳) در تحقیقی تحت عنوان «جرائم علیه سلامت عمومی از منظر فقه مقارن و حقوق جزا با تأکید بر جرم تقلب در کالاهای خوراکی»، به این نتیجه رسیده اند که جرائم علیه سلامت عمومی از منظر فقه مقارن و حقوق جزا با تأکید بر جرم تقلب در کالاهای خوراکی سلامت عمومی و دسترسی به منابع مصرفی سالم، دو دغدغه مهم هر جامعه است و تقلب در کالاهای خوراکی از اموری است که این دو را به خطر می اندازد. تقلب در کالاهای خوراکی به معنای جایگزینی، استفاده از ترکیبات اضافی و تغییرات غیرمجاز در مواد اولیه یا در روند تولید، ارائه اطلاعات نادرست و بسته بندی غیرمجاز مواد غذایی است. در این نوشتار به روش کتابخانه ای، به بررسی جرم علیه سلامت عمومی از طریق تقلب در کالاهای خوراکی، به منظور شناخت تدابیر شارع مقدس و سیاست قانون گذار کشورمان در حقوق و قوانین موضوعه پرداخته می شود. از منظر فقه مقارن و حقوق، بحث را از چند جنبه می توان بررسی نمود: اول؛ اخروی و ثواب و عقاب الهی، دوم؛ فقه معاملات، سوم؛ فقه جزا در مباحث قصاص و دیات، چهارم؛ مجازات های تعزیری مرتکبان، پنجم؛ موضع فقه مقارن نسبت به تعزیرات حکومتی در این امور.

پیروز؛ رضوی؛ هاشمی (۱۳۸۹)، در تحقیقی تحت عنوان «طراحی و استقرار نظام ارزیابی عملکرد: مطالعه موردی ستاد تعزیرات حکومتی گندم، آرد و نان» به این نتیجه رسیده اند که انجام و پیشبرد فعالیت سازمانی مستلزم صرف منابعی است که تأمین آن ها برای سازمان با هزینه های سنگینی همراه است. در این میان سازمان های دولتی با برخورداری از منابع دولتی مسئولیتی اساسی در بهره برداری بهینه از این منابع دارند. ارزیابی عملکرد فعالیت است که به مدیران امکان نظارت و پایش بر نحوه ی به کارگیری منابع را داده و از این طریق امکان شناسایی نقاط ضعف سازمانی و بهبود آن ها را فراهم می آورد. تاکنون الگوهای متعددی برای ارزیابی عملکرد ارائه شده که هر سازمان با توجه به ویژگی های خود باید از الگویی مناسب استفاده کند. پژوهش حاضر با شناسایی و در نظر گرفتن الزامات ستاد تعزیرات گندم، آرد و نان کشور، الگویی برای ارزیابی عملکرد آن طراحی و به طور آزمایشی برای داده های سال ۱۳۸۶ استفاده شده است. در این الگو که مبنای اصلی آن روش ارزیابی متوازن است، تغییر

و تعدیلاتی در انتخاب حوزه‌ها و گروه‌های ذی‌نفعان ایجاد شده و مدل مفهومی پیشنهادی برای ارزیابی عملکرد سازمانی موردنظر شکل گرفته است. طراحی این مدل در چهار مرحله تعریف و بیان مسئله و بررسی مبانی نظری و سوابق ارزیابی عملکرد در سازمان‌های اجرایی کشور، بررسی ماهیت فعالیت‌ها و مأموریت‌های ستاد تعزیرات گندم، آرد و نان کشور، مقایسه‌ی خروجی‌های مراحل اول و دوم برای مدل مفهومی ارزیابی عملکرد ستاد و در نهایت جاری‌سازی و طرح تفصیلی نظام انجام شده است. انطباق این الگو با ویژگی‌های حاکم بر این سازمان امکان بهره‌برداری مطلوب از نتایج آن را پدید می‌آورد. فرآیند به کار رفته در پژوهش حاضر می‌تواند راهنمای مناسبی برای سایر سازمان‌ها در طراحی الگوی بومی ارزیابی عملکرد به شمار رود.

نوآوری تحقیق پیش روی نسبت به تحقیقات انجام گرفته را علاوه بر بررسی انواع تخلفات و جرائم مرتبط با آرد و گندم می‌توان به بررسی ترکیب و وظایف و تکالیف کمیسیون تعزیرات امور گندم و آرد و نان و سبوس، ترکیب شورای آرد و نان و وظایف عمومی و اختصاصی شورای آرد و نان و به دنبال آن مروری بر وظایف فرمانداران و استانداران در رابطه با این فرآورده‌های حیاتی دانست. هم‌چنین این بررسی انواع مجازات‌ها و احکام تشدید، تخفیف، تکرار و تعدد تخلفات و جرائم را نیز در بر می‌گیرد.

بهداشت گندم و آرد در مراحل برداشت تا مصرف

میکروارگانیزم‌های تولید کننده توکسین و نیز حمل‌ونقل با وسایل نقلیه متفرقه همراه است که هم در تلفات و هم در بهداشت اثر سوء می‌گذارد. آفات جانوری رایج در آسیاب‌ها و انبارها و سیلوه‌ها عبارت از موش خانگی و موش صحرائی. حشرات و کنه‌ها هستند مهمترین حشرات ضایع کننده گندم و آرد آورده شده است. در صورتی که به رفع آلودگی گندم اقدام نشود این آلودگی همراه گندم و آرد و سپس به نان منتقل می‌شود.

خساراتی که در طی انبار شدن به آرد وارد می‌آید شامل تمام مواردی است که گندم طی انبارداری متحمل می‌شود. یعنی حمله کپک‌ها و باکتری‌ها و هجوم حشرات و فساد اکسیداتیو و در نهایت خراب شدن کیفیت پخت آن است. سایر منابع ایجادکننده آلودگی عبارتند از: وسایل حمل‌ونقل آرد آسیاب کردن آرد و سایر تجهیزات مربوط به فرایند تولید آرد و مدت زمانی که دانه گندم در معرض رطوبت قرار گرفته است. عدم بوجاری مناسب همراه با مرطوب کردن گندم امکان آلودگی میکربی را بالا می‌برد و نگهداری آرد به مدت طولانی در رطوبت بیش از ۱۳٪ با رشد کپک‌ها و فساد آرد همراه است هرچند ممکن است کپک‌زدگی قابل رویت نباشد. کیفیت بسیار نامطلوب تخلیه آرد استانداردهای بهداشتی آرد را نقض می‌نماید. استفاده از مخلوط آردهایی که مدتی نگهداری شده اندو آرد تازه و نیز به کارگیری مجدد کیسه‌های آرد و آسیاب‌های آلوده مجاور و حمل‌ونقل توسط کامیون‌ها مستعمل به جای بونکر که گاهی مواد دیگری جز آرد حمله‌ی نماید از جمله عوامل آلوده‌کننده آرد هستند و باعث بروز مسائل بفرنج بهداشتی می‌شود. وجود حشرات. تخم یا لاشه آن‌ها در آرد. خالی از اشکال نبوده زیرا در آن‌ها موادی تولید می‌گردد که برای سلامتی انسان مضر است. جوندگان نیز به نوبه خود می‌توانند زیان‌هایی به انبار آرد وارد کنند. علاوه بر تغییرات کمی احتمال دارد آرد در دکان‌های نانوایی در شرایط بهداشتی ناکافی و پایین بودن سطح دانش و آگاهی کارکنان نانوایی و عدم اطلاع آنان از مشکلات ناشی از عدم رعایت موازین بهداشتی معضلات عدیده‌ای ایجاد نموده است بر اساس آمارگیری انجام گرفته مشخص شده است حدود ۴۲٪ کارگران دارای ملیت غیر ایرانی و غالباً افغانی می‌باشند که به علت مزد کمتر و کار بیشتر به کار گرفته شده‌اند که نه تنها از نظر بازار کار داخلی نامطلوب است بلکه بروز مسائل بهداشتی حاد را نیز در بر دارد.

آلودگی شیمیایی

یکی از منابع آلودگی شیمیایی گندم بذر و علف‌های هرز می‌باشد که در مزارع گندم رشد می‌نمایند از جمله می‌توان به بذور سیاه تخمه، چچم، زیرک، تاتوره، تربچه، و علف هفت بند ایرانی اشاره کرد که با گندم آسیاب شده وارد آرد می‌شوند و علاوه بر آنکه موجب تغییر طعم و ایجاد مزه نامطبوع می‌شوند ترکیبات سمی مختلفی وارد آن می‌کنند که برای مصرف‌کننده زیان‌آور است. امراض دانه گندم از جمله سیاهک گندم نیز از جمله عوامل مشکل‌ساز است زیرا روی رنگ اثر داشته و آرد راه تیره می‌کند. وجود شن و ریگ و سایر ناخالصی‌ها همراه گندم که بعد از آسیاب کردن وارد آرد می‌شود و به‌وسیله جویدن آرد قابل تشخیص است کودها و سموم شیمیایی باقیمانده نیز مشکلات ایجاد می‌کند.

آثار رفاهی سیاست اصلاح نظام یارانه‌ها بر بازار گندم، آرد و نان در ایران

دولت‌ها به ویژه در کشورهای در حال توسعه، جهت حمایت از کشاورزی داخلی، ایجاد امنیت غذایی، ایجاد اشتغال و جلوگیری از بیکاری بالقوه، سیاست پرداخت یارانه را معمولاً به دو صورت حمایت از بازار محصول و یا حمایت از بازار نهاده دنبال کرده‌اند (ارائی، ۱۳۸۵). پرداخت یارانه از منظر مصرف‌کنندگان، با هدف افزایش رفاه خانوارها به وسیله افزایش دسترسی به کالاها و خدمات و از منظر تولیدکنندگان با هدف تخصیص بهینه منابع و کاهش هزینه‌های تولید صورت می‌گیرد. به عبارت دیگر، یارانه پرداخت قسمتی از قیمت کالا یا خدمات مصرفی و یا نهاده‌های تولیدی است (حسینی و مالکی، ۱۳۸۴). بخش کشاورزی نهاده‌های کود، بذر و سم به صورت مستقیم و حامل‌های انرژی به‌طور غیرمستقیم، یارانه دریافت می‌کنند. بررسی قوانین بودجه سنواتی بیانگر آن است که دولت رقمی را تحت عنوان یارانه انرژی عملاً پرداخت نمی‌کند بلکه اشکال مختلف انرژی را ارزان‌تر از قیمت تمام شده به مردم عرضه می‌کند که اصطلاحاً یارانه پنهان نام دارد. به عبارت دیگر، یارانه انرژی در بودجه دولت تحت عنوان یارانه قید نمی‌گردد، بلکه به صورت پرداخت زیانکرد شرکت‌های دولتی در اثر اعمال سیاست قیمت سقف بیان می‌شود. بنابراین، رقم یارانه در بودجه سنواتی دولت بیانگر حجم کل یارانه‌ها در کشور نیست و دولت هر ساله با دخالت در بازار حامل‌های انرژی یارانه گزافی پرداخت می‌نماید. این یارانه پرداختی باعث کاهش هزینه‌های تولید بخش کشاورزی می‌شود. استفاده از یارانه‌ها، به خصوص یارانه حامل‌های انرژی، به عنوان نهاده تولید در بخش کشاورزی اگر چه سبب افزایش عملکرد و ارتقای کیفیت محصولات کشاورزی می‌شود ولی ارزان بودن آن موجب مصرف بی‌رویه این نهاده شده است (فتاحی چیتگر، ۱۳۸۹). پرداخت یارانه رها به غم تحمیل هزینه‌های سنگین به دولت، به دلایل مختلفی مانند تحریف قیمت‌ها و ایجاد اختلال در سازوکار بازار، طبق اهداف موردنظر اثربخش نبوده است. امروزه، با توجه به نقش اساسی حامل‌های انرژی در توسعه اقتصادی و وجود محدودیت‌های عرضه منابع انرژی، می‌بایست مصرف منابع انرژی به خصوص میزان استفاده از منابع غیرقابل تجدید در طرف تقاضا کنترل شود. بنابراین افزایش قیمت انرژی می‌تواند در کنترل تقاضا مؤثر و بهره‌وری انرژی را به میزان قابل توجهی بهبود بخشد تجربه جهانی پرداخت یارانه ناظر بر این واقعیت است که وضع کنونی یارانه آثار نامطلوبی در تخصیص منابع داشته و زمینه را برای افزایش ضایعات و همچنین فساد فراهم ساخته است، لذا تغییر و اصلاح نظام یارانه عمومی ضروری به نظر می‌رسد (نجفی، ۱۳۸۵). بر اساس سیاست تعدیل اقتصادی، در ایران یارانه نان بایستی در پنج سال به تدریج به میزان ۸۰ درصد کاهش یابد و با پرداخت یارانه نقدی اهداف سیاسی و اجتماعی را جبران نمود. بر این اساس در برنامه پنج‌ساله چهارم و پنجم توسعه (۱۳۸۳ تا ۱۳۹۴) کاهش یارانه‌ها و بازتوزیع منافع حاصل از آزادسازی بازار نهاده‌ها از جمله انرژی بین تولیدکنندگان و

مصرف کنندگان جهت رفع محرومیت و تقویت توان تولید مورد توجه قرار گرفت (ارائی، ۱۳۸۵). در نهایت، دولت پس از چالش‌های فراوان، از سال ۱۳۸۹ قانون هدفمندسازی یارانه‌ها را عملیاتی نمود (جلالیان و همکاران، ۱۳۹۲) تا با هدفمندی و حذف یارانه‌ها، در نهایت قیمت‌ها را آزادسازی و واقعی سازد.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به آنچه بیان شد می‌توان عوامل مؤثر در بهداشت گندم و آرد از تولید تا مصرف را به شرح زیر طبقه‌بندی نمود در ادامه نیز پیشنهادهایی برای رفع حتی‌الامکان مشکلات موجود ارائه شده است.

۱- مشکلات بهداشت گندم پس از برداشت

- الف- استفاده از وسایل حمل‌ونقل متفرقه که برای حمل کود و ترکیبات دیگر به کار گرفته شده
- ب- نگهداری گندم در فضای باز به علت کمبود ظرفیت سیلوها در زمان برداشت
- ج- ریختن گندم روی زمین معمولی در انبارهای جمع‌آوری محلی گندم

۲- مشکلات بهداشت نگهداری گندم در سیلوها

- الف- عدم بوجاری کافی و تمیز کردن قبل از نگهداری
- ب- عدم تهویه کافی و کنترل دما و رطوبت و در نتیجه رشد میکروارگانیسمها و آفات انباری در سیلوها

۳- نگهداری گندم در انبارها و سیلوهای کارخانه‌ها تولید آرد

- الف- وجود موش و پرندگان در سیلوها و انبارهای آسیاب‌ها
- ب- عدم بوجاری کافی و تمیز کردن خصوصاً در برخیز آسیاب‌های سنتی
- ۴- عدم کنترل بهداشت گندم و آرد در مراحل تبدیل گندم به آرد
 - الف- عدم شستشوی گندم در برخی از کارخانه‌ها تولید آرد
 - ب- شستشوی گندم با آب آلوده و افزایش بار میکروبی در برخی از کارخانه‌ها آرد
 - ج- نداشتن آزمایشگاه و امکانات لازم برای کنترل وضعیت میکروبی آرد تولیدی

پیشنهادها

نظر به اهمیت منابع آلوده‌کننده و آفات انباری گندم و آرد و نقشی که از لحاظ اقتصادی و بهداشتی دارند باید نهایت سعی و کوشش به عمل آید تا محصول انبار شده آلوده نگردد به خصوص در مورد آرد که در صورت آلوده شدن کیفیت آن به نحو غیر قابل اصلاحی تنزل پیدا خواهد کرد. بدین جهت ضرورت دارد روش‌های مناسب و اقدامات اساسی به منظور پیشگیری در سیلوها، انبارها، کارخانه‌ها آرد و صنایع وابسته در مرحله عمل گذارده شود تا بتوان با اجرای این عملیات مانع آلودگی شده و از لزوم عملیات مبارزه شیمیایی جلوگیری نمود. اصولاً پیشگیری از حمله و خسارات آفات انباری باید به صورت یک عمل مستمر و دائمی انجام شود بدین لحاظ می‌بایست اقدامات لازم از زمان برداشت محصول تا ذخیره کردن مقدماتی، حمل‌ونقل، تبدیل، بسته‌بندی، نگهداری و مصرف نهایی ادامه یابد و به مدیران ذی‌ربط در زمینه مسائل و اهمیت امور بهداشتی آموزش کافی داده شود. در مورد پیشگیری رعایت نکات زیر حائز اهمیت است:

از نظر رعایت خصوصیات ساختمانی سیلوها و انبار آسیاب‌ها لازم است سقف‌ها و پوشش‌های کاذب و قسمت‌های توخالی حذف

شود و تمام شکافها و ترک‌های در و دیوار و سقف زوایا تعمیر شود. محل تولید آرد به‌طور کامل از محیط خارج جدا باشد دستگاه‌های بی‌مصرف خارج شود تا پناهگاهی برای موش و حشرات امکان نفوذ و لانه‌گزینی آنها نباشد بازمانده‌های گندم و آرد مرتباً برداشته شود. دستگاه‌ها و محیط پس از اتمام کار تمیز شود. این مطالب در مورد دکاکین نانوائی نیز باید رعایت شود و انبار مواد اولیه نانوائی قابل نظافت کردن بوده و مرطوب نباشد. طراحی صحیح و اجرای درست انبارها و ساختمان‌های آسیاب‌ها، سیلوها و انبارهای نگهداری آرد و نانوائی‌ها اصلی‌ترین موضوع برای فراهم شدن شرایط پیشگیری و مبارزه نسبت به حشرات و جوندگان است. به‌منظور انبار نمودن کالای سالم، محصولات قبل از ورود به انبار سیلو و کارخانه آرد مورد کنترل و معاینه قرار گیرند و همه روزه کلیه محصولات موجود و وارده به انبار، سیلو و کارخانه بررسی و بازدید شود. زیرا فقط موقعی می‌توان مطمئن بود که آرد در طی نگهداری از گزند حشرات مصون می‌ماند که آرد در بدو ورود به انبار آسیاب یا سیلو عاری از حشره باشد و خود انبار هم آلوده نباشد. اصول صحیح چیدن کیسه‌های آرد در انبار و کارخانه‌های آرد، رعایت فاصله کالا با دیوار و بین ردیف‌ها کاملاً حفظ گردد به‌طوری‌که عبور و مرور و عملیات کنترل، نظافت و ضد عفونی به نحو مطلوب امکان‌پذیر باشد. بهتر است آرد توسط بونکرهای مخصوص حمل شده و درون مخزن‌های فلزی استیل انبار شود و توسط نقاله به خمیر کن انتقال یابد. آردها از نظر تاریخ تولید و ورود به انبار زمان بندی شده و در موقع مصرف، آردهای قدیمی زودتر از آردهای جدید از انبار خارج گردد و حتی‌المقدور روشی آغاز گردد که از انبار نمودن آرد به‌صورت طولانی خودداری شود. امروزه می‌توان آرد را به راحتی در سیلو نگهداری نمود. آرد در سیلوهای مدرن به‌صورت تعلیق در آمده و تحت فشار هوا به راحتی انتقال می‌یابد. تبدیل نوار نقاله به نقاله پنوماتیک گندم و آرد به‌منظور جلوگیری از ضایعات و آلودگی‌های موجود امر مهمی است. حشرات اگر مرتباً در معرض نور قرار بگیرند و وضعیت آنها به هم بخورد قادر به رشد و تکثیر نیستند و با تمیز کردن سیلو و آسیاب به‌طور منظم می‌توان آن را کنترل کرد. ضد عفونی کردن متوالی سیستم بوجاری و انبار گندم و آرد با مواد ضد عفونی کننده مناسب و بی‌خطر زیر نظر کارشناس مطلع ضروری است. می‌توان با استفاده از الک‌های مخصوص تا حد نسبت به جداسازی آفات انباری از آرد اقدام نمود و اخیراً ماشین‌های مخصوص ساخته شده که به‌وسیله آنها می‌توان حشرات، کنه‌ها و حتی تخم آنها را در داخل آرد در آر ضربات مکانیکی ماشین از بین بردو با الک آنها را جدا کرد. گاهی اوقات با باز گذاشتن درها و پنجره‌های انبار یا کارخانه در روزهای سرد زمستان می‌توان از فعالیت آفات انباری و اشاعه آلودگی جلوگیری و یا آن را تقلیل داد. علاوه بر موارد مذکور استفاده از افراد آموزش دیده در سیلوها، آسیاب‌ها و خصوصاً نانوائی‌ها و الزامی کردن رعایت بهداشت فردی و کارگاهی همچنین گذراندن آزمایش‌های بهداشتی کارگران از نظر بیماری‌های مسری (با توجه به ارتباط مستقیم آنان با ماده غذایی مهمی مانند گندم و آرد) بسیاری ضروری است. دستورالعمل‌های لازم برای رعایت اصول بهداشتی در حمل‌ونقل و نگهداری گندم و آرد تهیه شود و نظارت جدی بر واحدهای مرتبط با گندم و آرد و نان جهت رعایت بهداشت صورت گیرد.

منابع

۱. اربابی، م (۱۳۸۵)، آسیب‌شناسی برنامه‌های فقرزدایی در ایران، فصلنامه رفاه اجتماعی، ۱: ۲۳-۱۸.
۲. استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۶۴، ۲۴۹۳ آیین ضد عفونی غلات.
۳. استاندارد ملی ایران شماره ۱۳۶۷، ۲۷۴۹ شرایط فنی بهداشتی کارگاه‌های نانوائی.

۴. آشوری، محمد و حیدری، حسین (۱۳۹۷)، ضرورت جرم‌انگاری مداخله‌کنندگان متخطی در تولید مواد غذایی غیراستاندارد در حقوق ایران، *سومین همایش بین‌المللی فقه و حقوق*، وکالت و علوم اجتماعی، همدان.
۵. پرمه، ز (۱۳۸۴)، بررسی سیاست‌های اقتصادی بر رفاه خانوارها (مطالعه موردی کاهش یارانه کالاهای اساسی و حامل‌های انرژی)، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی.
۶. پیروز، الهام، رضوی، سیدحسین و هاشمی، سیده سادات (۱۳۸۹)، طراحی و استقرار نظام ارزیابی عملکرد: مطالعه موردی ستاد تعزیرات حکومتی گندم، آرد و نان، *مجله مدیریت دولتی، دانشگاه تهران*، (۵): ۱۶-۱.
۷. توکلی، احمدرضا و حق‌شناس، محمدرضا (۱۳۹۳)، جرائم علیه سلامت عمومی از منظر فقه مقارن و حقوق جزا با تأکید بر جرم تقلب در کالاهای خوراکی، *فقه مقارن*، ۲(۳): ۱۳۲-۱۰۵.
۸. جلالیان، ح، هاشمی، ص و یعقوبی، ج (۱۳۹۲)، بررسی اثرات کوتاه مدت اجرای طرح هدفمندسازی یارانه‌ها بر وضعیت کشاورزی روستاییان شهرستان نیریز، *فصلنامه برنامه‌ریزی منطقه‌ای*، (۱).
۹. حسینی، س و مالکی، ا (۱۳۸۴)، روش پرداخت یارانه و معیارهای انتخاب آن، بررسی تجربه کشورهای منتخب و ایران، *بررسی‌های بازرگانی*، ۱۳: ۲۵-۱۶.
۱۰. حیدری، خ و پرمه، ز (۱۳۸۹)، برآورد آثار اصلاح قیمت نان و حامل‌های انرژی روی سبد هزینه خانوار، ۵۷: ۱۹۵-۱۸۱.
۱۱. راهبرد خواجه‌وند عابدینی، مجتبی (۱۴۰۰)، *احکام نان و نانوايي*، به سفارش ستاد امر به معروف و نهی از منکر، پژوهشکده امر به معروف و نهی از منکر، قم، نشر معروف.
۱۲. رجب زاده، ن (۱۳۷۵)، *تکنولوژی نان*، انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
۱۳. شاهی، م و شریعتی‌فر، م (۱۳۷۸)، گزارش اول و دوم: کیفیت نانوايي آرد گندم‌های تولیدی منطقه اصفهان و چگونگی تقویت آن برای تولید نان مطلوب، طرح ملی در حال اجرا توسط شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان.
۱۴. شاهمردادی، ا، حقیقی، ا و زاهدی، ر (۱۳۹۰)، بررسی اثرات افزایش قیمت حامل‌های انرژی و پرداخت یارانه نقدی در ایران: رویکرد CGE، *فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی*، ۵۷: ۳۰-۵.
۱۵. صفوی، س و عزیززاده، ا (۱۳۷۴)، گزارش گردهمایی یک روزه بررسی مشکلات و مسائل نان در استان اصفهان، انتشارات مرکز تحقیقات تغذیه اصفهان.
۱۶. عینی محسن و محمدرضا خضابی خسرقی (۱۳۹۶)، بررسی سیاست جنایی تقنینی ایران درقبال بزه تقلب در مواد خوردنی، *تحقیقات حقوقی تطبیقی ایران و بین‌الملل*، ۱۰(۳۸): ۱۷۷-۱۳۶.
۱۷. فتاحی چیتگر، م ع (۱۳۸۹)، بررسی تأثیر هدفمند کردن یارانه‌های انرژی بر الگوی کشت محصولات زراعی (مطالعه موردی دشت قوچان) پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس.
۱۸. خیابانی، ن (۱۳۸۷)، یک الگوی تعادل عمومی قابل محاسبه برای ارزیابی افزایش قیمت تمامی حامل‌های انرژی در اقتصاد ایران، *مطالعات اقتصاد انرژی*، ۱۶(۳۴): ۵-۱.
۱۹. کریمی، محمدمامیر (۱۳۹۹)، سیاست جنایی ایران در گستره تولید و توزیع مواد غذایی ناسالم و غیراستاندارد با تأکید بر فقه اسلامی، *فصلنامه اندیشه حقوقی*، (۱۱): ۶۲-۵۶.
۲۰. کریمی، بهزاد (۱۳۹۲)، *ناصرالدین‌شاه قاجار پنجاه سال سلطنت*، تهران: کتاب پارسه.
۲۱. کنت ون ول (۱۳۷۳)، *تکنولوژی غلات*، انتشارات استان قدس رضوی، مترجم، ن و آراسته.
۲۲. کوشا، جعفر و قربانی قلیجلو، مهدی (۱۳۹۷)، سیاست جنایی ایران در قبال رفتارهای ناقض امنیت غذایی، *نشریه حقوقی دادگستری*، ۱۶۰-۱۲۹: ۸۲.
۲۳. مرتضوی، ا، موسوی، ح و وکیل‌پور، م ح (۱۳۹۲)، بررسی اثر کاهش ضایعات نان بر رفاه مصرف‌کنندگان کشور، *فصلنامه اقتصاد کشاورزی و توسعه*، (۸۲): ۸۹-۶۹.

24. Alston P. & Quinn G, (1987), "The Nature and Scope of States' Parties Obligations Under the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights", *Human Rights Quarterly*, 9(156).

25. Bettcher, Douglas W, Yach, Dreck & Guindon, G. Emmanuel, (2000), "Global Trade and Health: Key Linkages and Future Challenges", *Bulletin of The World Health Organization*, 78(4).

26. Brownlie, Ian, (2008), *Principles of Public International Law*, Oxford, Oxford University Press, 6th edition.
27. Buse K. & Walt G, (2000), "Global Public-Private Partnerships: Part 1 – a new Development in Health?" *Bulletin of The World Health Organization*, 78(4).
28. Committee on Economic, Social & Cultural Rights (CESCR), (1989), "Reporting by States Parties", *General Comment*, (1).
29. Counihan C, Van Esterik P (2012), *Food and culture: A reader*: Routledge.
30. Guerrero L, Guàrdia MD, Xicola J, Verbeke W, Vanhonacker F, Zakowska-Biemans S, et al Consumer-driven definition of traditional food products and innovation in traditional foods, *A qualitative cross-cultural study. Appetite*, 200952(2): 345-54.
31. Jordana J (2000), Traditional foods: challenges facing the European food industry, *Food Research. International*, 33(3): 52-141.
32. Mensah P & Tomkins A (2003), Household-level technologies to improve the availability and preparation of adequate and safe complementary foods, *Food and Nutrition Bulletin*, 24(1): 25-104.

Challenges Facing the Right to the Health of Citizens in the Policy-Making System Flour & Wheat¹

Fatemeh Ahadi

Assistant Professor, Department of Criminal Law & Criminology, Maragheh Branch, Islamic Azad University,
Maragheh, Iran (Corresponding Author)
Fatemeh.ahadi1394@gmail.com

Ali Sadzadeh Bayani

M.A Student in Criminal Law & Criminology, Maragheh Branch, Islamic Azad University, Maragheh, Iran
alisadzadehbayani@gmail.com

Abstract

The right to health is part of the fundamental rights of citizens in any political society. Every citizen, as a member of the society, regardless of racial, religious, political and cultural considerations, has the necessary right and entitlement to benefit from this right simply because of the existence of the citizenship relationship. The right to health includes all medical services, adequate food, suitable housing, clean environment, etc. Wheat is one of the oldest known plants, and wheat bread is the most common bread, the food of most nations. Considering the importance of bread as the dominant food item, it is necessary to know the causes of existing problems and try to solve them in order to provide reasonable and healthy bread, and since the quality of bread is determined by wheat and subsequently flour, paying attention to the health issues of these two important months that determine the fate Bread is very important.

Keywords: Right to Health, Constitution, Health of Citizen, Flour, Wheat

1. Excerpted from the thesis on the subject of response system to violations and crimes related to flour and wheat.

آدرس دبیرخانه همایش: آذربایجان شرقی، مراغه، بلوار شهید درخشسی، مجتمع اداری و آموزشی

دانشگاه آزاد اسلامی مراغه، ساختمان اداری اندیشه شهید سلیمانی، طبقه دوم

تلفن تماس: ۰۲۱۳۷۲۵۵۸۸۳ - ۰۲۱۳۷۲۵۲۵۰۶-۹ داخلی ۲۳۶ و ۲۳۳